

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 29.03.2017

Vår ref: 17/02468-5

Deres ref:

Høring - Ordning for utpeking av biskop

Nidaros bispedømmeråd avgir med dette sitt hørings svar for Ordning for utpeking av biskop.

Et flertall på 7 medlemmer av Nidaros bispedømmeråd anbefaler en ren valgordning som Ordning for utpeking av biskop. Et mindretall på 2 medlemmer anbefaler at dagens ordning videreføres.

Den norske kirkes ordning har en episkopal, synodal og kongrenasjonal struktur. Slik fordeles og balanseres ansvar og roller, makt og innflytelse.

I den synodale strukturen ivaretas og utøves et sentralkirkelig ansvar gjennom Kirkemøtet og Kirkerådet. Denne strukturen sikrer demokratisk forankring av kirkestyret og ivaretagelse av nasjonale, koordinerende og overordnede perspektiver.

At kirken er kongrenasjonal sikrer lokal selvstendighet innenfor gitte rammer. I den lokale kirke er det soknene med sine organer som har ansvar og myndighet.

Bispetjenesten skal sikre at kirken holdes sammen ved å være forankret i apostlenes lære og kirkens bekjennelse. Samtidig skal den være en tjeneste som først og fremst skal ha livet i menighetene som sitt oppdrag og sikte. Bispetjenesten skal også målbære kirken som samfunnsaktør og gi den en tydelig stemme i den offentlige debatt regionalt og nasjonalt.

For at denne tredelte strukturen i vår kirkeordning skal fungere optimalt, må det både legges til rette for god indre sammenheng og gode samhandlingsmønstre mellom kirkens episkopale, synodale og kongrenasjonale strukturer. Ordningen må også sikre en viss selvstendighet og uavhengighet. Bare slik kan den virke balanserende ved å fordele makt og innflytelse.

En valgordning vil gi den beste muligheten til å sikre bispetjenestens uavhengighet. Bare gjennom en bred valgordning kan bispetjenesten vernes mot ulike ønsker om å sikre seg kontroll over utvelgelsesprosessen og bispemøtets sammensetning. Uavhengighet vil sikre maktfordeling i praksis.

De helhetskirkelige behov vil være ivaretatt gjennom en demokratisk prosess som vil gi ulike biskoper med ulik bakgrunn og regional forankring. Menneskelige og faglige forutsetninger vil ivaretas gjennom en nominasjonsprosess med mulighet for prekvalifisering av kandidater og veies gjennom et demokratisk valg.

Supplerende nominasjon gir ikke den samme mulighet til prekvalifisering som bispedømmerådets nominasjon forutsetter. Valgordningen, som forutsetter at bispedømmerådet nominerer 5-7 kandidater, vil bidra til å sikre en tilstrekkelig bredde og redusere behovet for supplerende nominasjon av kandidater.

Åremål og retrettstillinger

Nidaros bispedømmeråd ønsker en ordning hvor biskoper velges for en åremålsperiode på 10 – 12 år. Kirkerådet blir bedt om å utarbeide forslag på en ordning som ikke kommer i konflikt med arbeidsmiljøloven.

Et åremål med en utstrekning på 10 til 12 år vil være et signal om en normal tjenestetid for en biskop. Slik kan en sikre gode, yngre kandidater som ikke kan se for seg 20 til 25 års krevende tjenestetid som biskop. En åremålsordning vil imidlertid være uvanlig i økumenisk sammenheng. En slik ordning vil derfor måtte forholde seg både til Porvoavtalen og til våre søsterkirkers ordninger og embetssyn. Uansett ordning vil det være god personalpolitikk og viktig å sikre en mulighet for retrettstilling for biskoper. Slik ivaretas en biskop som avslutter sin tjeneste og den erfaring og kompetanse som tilegnes etter mange års tjeneste som biskop, sikres.

Nominasjon

Nidaros bispedømmeråd mener det må nomineres 5 – 7 kandidater og minst 40% av hvert kjønn.

Nidaros bispedømmeråd mener det bør nomineres minst to og inntil tre kandidater til stillingen som bispemøtets preses. Det bør også kunne nomineres kandidater utenfor kretsen av allerede tilsatte biskoper.

Ledende biskop, preses eller erkebiskop

Nidaros bispedømmeråd ser at det i forbindelse med Ordning for utpeking av biskop, reises debatt om benevnelse for stillingen som bispemøtets preses.

Nidaros bispedømmeråd mener benevnelsen bør være preses eller erkebiskop.

«Ledende biskop» er en omstendelig og byråkratisk tittel som det ikke er noen tradisjon for. Benevnelsen «preses» er godt innarbeidet, kjent i media og offentligheten for øvrig, og en dekkende benevnelse for rollen.

Ordningen med preses er fortsatt fersk som en del av vår kirkeordning. Nidaros bispedømmeråd mener at erfaringene med preses så langt har vært gode og vist at det er viktig at kirken har en symboltung og tydelig lederskikkelse. Også ordningen med preses knyttet til Nidaros, har vært gode. Nidaros bispedømmeråd mener at det er av stor symbolsk betydning at preses har Nidarosdomen og Erkebispegården som utgangspunkt for sin tjeneste.

En tydelig symbolledelse og lederskikkelse etterspørres i enda større grad utad i det offentlige rom. Presesrollen har blitt formet og bør videreutvikles i en slik retning.

Tiden vil vise at benevnelsen erkebiskop både vil være en tjenlig og ønskelig benevnelse. Dette vil ikke minst aktualisere seg fram mot 1000-årsjubileet i 2030.

Maktfordeling

For Nidaros bispedømmeråd er det avgjørende viktig at saken Ordning for utpeking av biskop forholder seg bevisst til spørsmålet om maktfordeling i Den norske kirke. Når saken legges fram for Kirkemøtet, bør det derfor redegjøres for maktfordelingsforhold som aktualiseres ved de ulike ordningene. Prinsipielt vil det være klokt å sikre at makt ikke sentraliseres på for få hender. Ordningen må ivareta bispeembetes selvstendighet og uavhengighet.

Med vennlig hilsen

Gunn Karlsaune
stiftsdirektør

Inge Torset
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO